वर्ष ४४ | अङ्क ५ | नेपाल राष्ट्र बैंक समाचार | माघ २०७६ | जनवरी–फेब्रुअरी २०२०

नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा 'पुनरकर्जा कार्यविधि, २०७६' जारी

नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा उपलब्ध गराइने पुनरकर्जा सुविधालाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले 'नेपाल राष्ट्र बैंक पुनरकर्जा कार्यविधि, २०७६' जारी गरिएको छ।

नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभागले २०७६ माघ १ देखि लागू हुनेगरी उक्त कार्यविधि जारी गरेको हो। बैंकले पुनरकर्जा सम्बन्धी कार्यविधि जारी गरेको यो पहिलो पटक हो। यसअघि पुनरकर्जा सम्बन्धी केही व्यवस्थाहरू एकीकृत निर्देशनमा समेटिएका थिए।

कार्यविधि अनुसार, पुनरकर्जा नेपाल सरकार वा राष्ट्र बैंकले तोके बमोजिम विभिन्न शीर्षकमा वर्गीकरण हुनेछ। विभिन्न किसिमका पुनरकर्जामा इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले तिर्नुपर्ने ब्याजदर र सम्बन्धित ग्राहक ऋणीहरूबाट इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले लिने ब्याजदर समय समयमा बैंकले तोके बमोजिम हुने व्यवस्था कार्यविधिमा राखिएको छ। पुनरकर्जाको अवधि बढीमा एक वर्ष हुने र थप एक वर्षको लागि नवीकरण गर्न सकिने व्यवस्था छ। कार्यविधि अनुसार, इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले राष्ट्र बैंकको नियमन विभाग वा प्रदेशस्थित कार्यालयमा पुनरकर्जाको निम्ति आवेदन दिन सक्नेछन्। पुनरकर्जाको लागि प्राप्त हुने आवेदन र कागजात अनुरूप देहायको विषयका आधारमा प्राथमिकता निर्धारण गरी छनोट र कर्जाको अवधि तय गर्नुपर्ने कार्यविधिमा उल्लेख छ।

- राष्ट्रिय प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्र,
- ग्राहक ऋणीको व्यवसाय/परियोजना रहेको भौगोलिक क्षेत्र,
- व्यवसाय/परियोजनाबाट अर्थतन्त्र र रोजगारीमा पुग्नसक्ने योगदान,
- स्थापनाकाल तथा मुनाफाको स्थिति,
- उद्यमी तथा उद्यमशीलतामा हुने विकास,
- ऋणीको वित्तीय अवस्था अनुसार सहुलियतको आवश्यकता,

पुनरकर्जा प्रक्रियालाई व्यवस्थित तुल्याउनको निम्ति कार्यविधिमा विभिन्न नीतिगत व्यवस्थाहरू गरिएको छ। कार्यविधि अनुसार, असल कर्जाको धितोमा मात्र पुनरकर्जा सुविधा प्रदान गरिनेछ। अधिविकर्ष, हायर पर्चेज तथा अन्य चालू पुँजी प्रकृतिका कर्जाको धितोमा पुनरकर्जा प्रदान गर्न पाइने छैन। यद्यपि निर्यात पुनरकर्जाको हकमा चालू पुँजी प्रकृतिका कर्जाको धितोमा पुनरकर्जा प्रदान गर्न सकिने व्यवस्था कार्यविधिमा राखिएको छ।

बैंक तथा वित्तीय संस्थाको प्राथमिक पुँजीको बढीमा २५ प्रतिशतसम्म मात्र पुनरकर्जा प्रदान गरिनेछ। कुनै ग्राहक ऋणी वा समूहले एक पटकमा एकभन्दा बढी इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थामार्फत् पुनरकर्जा सुविधा उपयोग गर्न पाउने छैनन्। कार्यविधि अनुसार, कुनै एक ग्राहक/ऋणीले असल कर्जाको धितोमा प्रदान हुने पुनरकर्जाको अधिकतम सीमा रु.५० करोड हुनेछ। तर, सहवित्तीयकरण कर्जाको हकमा यो सीमा लागू हुने छैन।

सहुलियतपूर्ण कर्जामा ब्याज अनुदानको सुविधा उपयोग गरिरहेका ग्राहक/ऋणीले कर्जाको धितोमा पुनरकर्जा सुविधाको लागि आवेदन दिन पाइने छैन। साधारण पुनरकर्जा प्रदान गर्दा नयाँ व्यवसायी/उद्यमी, युवा, महिला तथा दलित समुदायका उद्यमी, साना तथा मझौला उद्योग/व्यवसाय, पर्यटन तथा निर्यातजन्य उद्योग, पिछडिएको क्षेत्र र दुर्गम क्षेत्रमा स्थापित व्यवसाय/परियोजनाको आधार, मुनाफाको स्तर, अर्थतन्त्रमा गरेको योगदान,

रोजगारी, कर भुक्तानीको अवस्था लगायतको आधारमा प्राथमिकीकरण गरिने कार्यविधिमा उल्लेख छ।

कार्यविधिले पुनरकर्जा सुविधा प्राप्त गर्नको निम्ति आवश्यक पर्ने कागजात र विवरण समेत तय गरेको छ। यसैगरी, पुनरकर्जा मूल्याङ्कनका आधारहरू समेत यसमा समेटिएको छ। जुन देहाय बमोजिम छन्।

- पुनरकर्जाको लागि पेश गरिएको धितो असल कर्जा भए/नभएको
- ग्राहक/ऋणीको सम्पूर्ण वित्तीय विवरण लगायत कागजात पेश भए/नभएको
- ग्राहक/ऋणीले पुनरकर्जा प्राप्त गर्न पेश गरेको पछिल्लो आर्थिक वर्षको वित्तीय विवरण र सम्बन्धित कर कार्यालयमा पेश गरेको विवरण मेल खाए/नखाएको
- ग्राहक/ऋणीको कर्जामा ऋण लगानी अनुपात (Debt to equity ratio) न्यूनतम ८०:२० रहे/नरहेको
- ग्राहक/ऋणीको व्यवसाय/कारोबार/परियोजना अर्थतन्त्रमा योगदान पुऱ्याउने तथा समग्र रूपमा औचित्यपूर्ण भए/नभएको
- ग्राहक/ऋणीको व्यवसाय/ कारोबार/ परियोजनाको वित्तीय अवस्था अनुसार पुनरकर्जाको ब्याजदरबाट प्राप्त हुने सहुलियत प्रदान गर्न उचित भए/नभएको
- इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्था तथा ग्राहक/ऋणीको हकमा तोकिएका अन्य शर्त पालना भए/नभएको

पूर्व निर्धारित मितिमा पुनरकर्जा रकमको सावाँ/ब्याज असुल उपर हुन नसकेमा थप तीन प्रतिशतको जरिवाना ब्याजदरसहित असुल उपर गरिने कार्यविधिमा उल्लेख छ। त्यस्ता बैंक तथा वित्तीय संस्थाले जरिवाना तिरेको मितिले छ महिनासम्म पुनरकर्जाको लागि आवेदन दिन पाउने छैनन्। हाल नेपाल राष्ट्र बैंकको पुनरकर्जा कोषको अधिकतम सीमा रु.५० अर्ब कायम गरिएको छ।

भुटानका गभर्नर Penjore द्वारा गभर्नर डा. नेपालसँग भेटघाट

Royal Monetary Authority of Bhutan (RMAB) का गभर्नर Dasho Penjore ले गभर्नर डा. चिरंजीबि नेपालसँग शिष्टाचार भेट गर्नुभएको छ। गभर्नरको कार्यालयमा २०७६ पुस २२ गते उक्त भेटवार्ता भएको हो।

भेटका अवसरमा उहाँहरूबीच आ-आफ्नो बैंकले अवलम्बन गरेका वित्तीय प्रणालीका नवीनतम अभ्यासका विषयमा जानकारी आदानप्रदान भएको थियो। सो क्रममा गभर्नर डा. नेपालले नेपाल राष्ट्र बैंकले कार्यान्वयनमा ल्याएको रियल टाइम ग्रस सेटलमेन्ट (आरटीजीएस), विद्युतीय भुक्तानी प्रणाली र डिजास्टर रिकभरी साइटको विषयमा जानकारी गराउनुभयो। साथै, उहाँले वित्तीय प्रणालीमा साइबर सुरक्षाको चुनौती देखिएको उल्लेख गर्दै त्यसको नियन्त्रणको निम्ति सूचना प्रविधिमा लगानी बढाउनुपर्ने आवश्यकतामा जोड दिनुभयो।

भेटका अवसरमा RMAB का गभर्नर Penjore ले नेपाल भ्रमणको उद्देश्यबारे जानकारी दिँदै भुटानमा अवलम्बन गरिएको पेमेन्ट गेटवे सिस्टम र यसको प्रभावको बारेमा चर्चा गर्नुभयो। भेटका क्रममा डेपुटी गभर्नर चिन्तामणि शिवाकोटीले राष्ट्र बैंकले निकट भविष्यमै नेशनल पेमेन्ट स्विचलाई कार्यान्वयनमा ल्याउन लागेको जानकारी दिनुभयो। सो अवसरमा भुक्तानी प्रणाली विभागका कार्यकारी निर्देशक बमबहादुर मिश्रले भिजा/मास्टर कार्डको प्रयोगसम्बन्धी कानूनी प्रावधानबारे भुटानी प्रतिनिधि मण्डललाई जानकारी गराउनुभयो।

भेटका अवसरमा कार्यकारी निर्देशकहरू डा. नेफिल मातङ्गि मास्के, देवकुमार ढकाल, का.मु.कार्यकारी निर्देशक गुरूप्रसाद पौडेल, निर्देशक गोविन्दप्रसाद नागिला लगायतका अधिकारीहरूको उपस्थिति थियो। यसैगरी, RMAB का कार्यकारी निर्देशक Julein Gurung, निर्देशक Sherab Jamtsho, चिफ जनरल काउन्सिल Damche Tenzin, सिनियर आईसीटी अफिसरद्वय Tashi Yezer र Kinley Yangden को उपस्थिति थियो।

भुटानी प्रतिनिधि मण्डलले सोही दिन नेपाल राष्ट्र बैंकको विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभाग, भुक्तानी प्रणाली विभाग, कानून महाशाखाका प्रमुख तथा हिमालयन बैंक लिमिटेड र स्मार्ट च्वाईस टेक्नोलोजी प्रा.लि.का अधिकारीहरूसँग नेपालमा युनियन पे इन्टरनेशनलको कार्य सञ्चालन अभ्यास, राष्ट्र बैंकले अवलम्बन गरेका सो सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था र अन्य व्यवस्थाका विषयमा छलफल गरेको थियो। चार दिनको भ्रमणपछि भुटानी टोली स्वदेश फर्किएको थियो।

अध्यक्षद्वय अग्रवाल र गोल्याणद्वारा गभर्नर नेपालसमक्ष सपथ ग्रहण

गभर्नर डा. चिरंजीबि नेपालले नेपाल इन्फ्रास्ट्रक्चर बैंक लिमिटेडका नवनिर्वाचित अध्यक्ष अनुज अग्रवाललाई २०७६ पुस २ गते पद तथा गोपनियताको शपथ ग्रहण गराउनुभयो ।

बैंकको २०७६ मंसिर २९ गते सम्पन्न पहिलो साधारण सभामा बैंकका शेयरधनी समूह 'क' बाट अग्रवाल सञ्चालकमा निर्वाचित हुनुभएको थियो । सोही दिन बसेको बैंक सञ्चालक समितिको ५६ औं बैठकले अग्रवाललाई अध्यक्ष चयन गरेको थियो ।

यसैगरी, गभर्नर डा. नेपालले पुस २७ गते एनएमबि बैंक लिमिटेडका नवनिर्वाचित अध्यक्ष पवनकुमार गोल्याणलाई पद तथा गोपनियताको शपथ ग्रहण गराउनुभयो ।

बैंक सञ्चालक समितिको सोही दिन बसेको बैठकले गोल्याणलाई अध्यक्ष चयन गरेको थियो । शपथ ग्रहणपछि गभर्नर नेपालले अध्यक्षद्वय अग्रवाल र गोल्याणलाई सफल कार्यकालको निम्ति शुभकामना समेत दिनुभएको थियो ।

बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा १४ (५) मा सञ्चालकले आफूमध्ये बहुमतबाट छानेको व्यक्ति सञ्चालक समितिको अध्यक्ष हुने व्यवस्था छ । बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा १२७ मा बैंक तथा वित्तीय संस्थाका सञ्चालक, पदाधिकारी, कार्यकारी प्रमुखले राष्ट्र बैंकसमक्ष पद तथा गोपनीयताको शपथ लिनुपर्ने व्यवस्था छ ।

पोखरामा 'विद्यार्थीसँग नेपाल राष्ट्र बैंक' कार्यक्रम

नेपाल राष्ट्र बैंक, गभर्नरको कार्यालयले कास्कीको पोखरा, निर्मलपोखरीस्थित जनचेतन माध्यमिक विद्यालयमा २०७६ पुस १८ गते 'विद्यार्थीसँग नेपाल राष्ट्र बैंक' कार्यक्रम आयोजना गर्‍यो । विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष नारायणदत्त अधिकारीको अध्यक्षता र गभर्नर डा. चिरंजीबि नेपालको प्रमुख आतिथ्यमा उक्त कार्यक्रम आयोजना गरिएको हो ।

सो अवसरमा गभर्नर डा. नेपालले वित्तीय साक्षरतालाई वित्तीय पहुँच र वित्तीय समावेशीकरणसम्म पुग्ने 'पहिलो खुड्किलो'को रूपमा चर्चा गर्नुभयो । उहाँले भन्नुभयो, "जब हरेक नागरिक वित्तीय रूपमा साक्षर हुन्छन्, तब उनीहरू वित्तीय सेवा र वित्तीय प्रणालीप्रति जागरुक हुन थाल्नेछन् । जसको फलस्वरूप वित्तीय पहुँचको विस्तार लक्षित दिशातर्फ उन्मुख हुँदै जानेछ ।"

विद्यार्थीमा प्राथमिक तहदेखि नै वित्तीय प्रणालीको आधारभूत ज्ञान दिलाउनुपर्ने आवश्यकतामा उहाँले जोड दिनुभयो । त्यसको निम्ति मौजुदा पाठ्यक्रमलाई परिमार्जन गरेर वित्तीय प्रणालीका आधारभूत विषयवस्तुलाई पाठ्यक्रममा समावेश गर्नुपर्ने गभर्नर डा. नेपालको धारणा थियो । आफूले सिकेका वित्तीय प्रणालीसम्बन्धी ज्ञानलाई आफ्ना अभिभावकसम्म पुर्‍याउन समेत उहाँले विद्यार्थीहरूलाई आग्रह गर्नुभयो ।

सो अवसरमा गभर्नरको कार्यालयका निर्देशक गोविन्दप्रसाद नागिला र पोखरा कार्यालयका निर्देशक डा. डिल्लीराम पोखेलले वित्तीय प्रणालीका आधारभूत विषयवस्तुबारे धारणा राख्नुभयो । कार्यक्रममा विद्यालयका शिक्षक, व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी, कक्षा ८-१२ का विद्यार्थीहरूको सहभागिता थियो । कार्यक्रममा विद्यालयका प्रधानाध्यापक निर्मलबहादुर अधिकारीले स्वागत मन्तव्य राख्नुभयो भने गभर्नरको कार्यालयका उप-निर्देशक तेजबहादुर खाँणले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

Financial Literacy Framework (FLF) को मस्यौदामाथि छलफल

नेपाल राष्ट्र बैंक, गभर्नरको कार्यालयले तयार पारेको Financial Literacy Framework (FLF) को मस्यौदामाथि २०७६ पुस ३ गते काठमाडौंमा छलफल कार्यक्रम सम्पन्न भयो । डेपुटी गभर्नर चिन्तामणि शिवाकोटीको प्रमुख आतिथ्यमा उक्त कार्यक्रम आयोजना गरिएको हो ।

सो अवसरमा गभर्नरको कार्यालयका कार्यकारी निर्देशक डा. नेफिल मातङ्गि मास्केले स्वागत मन्तव्य राख्दै FLF तयारीका चरणबारे जानकारी दिनुभयो । कार्यक्रममा डेपुटी गभर्नर शिवाकोटीले वित्तीय साक्षरताको महत्व र आवश्यकताबारे प्रकाश पार्दै वित्तीय साक्षरता सम्बन्धी कार्यक्रमलाई एकीकृत ढाँचाबाट कार्यान्वयन गर्ने उद्देश्यले FLF तयार गरिएको जानकारी दिनुभयो । राष्ट्र बैंकसँगै वित्तीय क्षेत्रसँग सम्बन्धित अन्य निकायको संयुक्त प्रयासमा वित्तीय साक्षरता अभियानलाई व्यापक रूपमा विस्तार गर्नुपर्ने आवश्यकतामा जोड दिनुभयो ।

कार्यक्रममा गभर्नरको कार्यालयका उप-निर्देशक सुरेशकुमार दहाल र सहायक निर्देशक सुधा बिष्ट थापाले FLF सम्बन्धी कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नुभयो । उक्त कार्यपत्रमा FLF तयारीका चरणहरू, FLF को सैद्धान्तिक र अवधारणात्मक पक्ष, कार्यान्वयन ढाँचा, अपेक्षित नतिजा, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन संयन्त्र लगायतका विषयवस्तुहरू समेटिएको थियो ।

कार्यक्रममा बैंक तथा वित्तीय संस्था, दातृ निकाय, भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्था, गैरसरकारी संस्था, नेपाल राष्ट्र बैंकका विभिन्न विभागका प्रतिनिधि लगायतको सहभागिता थियो । सो अवसरमा संयुक्त राष्ट्रसंघीय पुँजी कोषका राष्ट्रिय कार्यक्रम निर्देशक सरोज नेपालले FLF को समीक्षा गर्दै विभिन्न सुझावहरू प्रस्तुत गर्नुभयो । कार्यक्रममा अन्य सहभागीहरूबाट वित्तीय साक्षरताका लक्षित वर्ग छुट्याउनुपर्ने उल्लेख गर्दै सो अभियानमा स्थानीय निकायलाई पनि समेटेर लैजानुपर्ने सुझाव प्राप्त भएको थियो । कार्यक्रममा प्राप्त सुझावलाई समेटेर FLF लाई अन्तिम रूप दिइने जनाइएको छ ।

कार्यक्रममा गभर्नरको कार्यालयका उप-निर्देशक सुशिल ज्ञवालीले सरोकारवाला सबै निकायको सामुहिक प्रयासमा वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सफल हुने धारणा राख्दै सहभागीहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्नुभयो । कार्यालयका का.मु.सहायक निर्देशक समिता श्रेष्ठले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

Aliance for Financial Inclusion (AFI को वित्तीय सहयोगमा FLF तयार गरिएको हो । FLF तयारीका क्रममा अछाम, बर्दिया र गोरखा जिल्लामा पाइलट सर्भे गरिएको थियो ।

वोमी र नागरिक लघुवित्तको एकीकृत कारोबार सुरु

वोमी लघुवित्त र नागरिक लघुवित्त वित्तीय संस्था गभिएपछि २०७६ पुस १ देखि एकीकृत कारोबार सुरु भएको छ ।

नागरिक गाभिएपश्चात् 'वोमी लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड'को नाममा एकीकृत कारोबार शुरु भएको हो । काभ्रेको साँगामा आयोजित कार्यक्रममा डेपुटी गभर्नर चिन्तामणि शिवाकोटीले एकीकृत कारोवारको शुभारम्भ गर्नुभयो ।

सो अवसरमा डेपुटी गभर्नर शिवाकोटीले नेपालमा वित्तीय पहुँच विस्तारका लागि लघुवित्त संस्थाको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको चर्चा गर्नुभयो । विगतमा वित्तीय पहुँच विस्तारको निम्ति लघुवित्त संस्थाको इजाजत खुकुलो पारिएको उल्लेख गर्दै उहाँले पछिल्लो समयमा लघुवित्त क्षेत्रमा विकृतिहरू देखिएका कारण राष्ट्र बैंकले मर्जर नीतिलाई प्राथमिकता दिएको जानकारी दिनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, "स्वेच्छिक मर्जरबाट अपेक्षित उपलब्धि हासिल हुन नसके राष्ट्र बैंक बाध्यात्मक मर्जरतर्फ केन्द्रित हुनेछ ।" सो अवसरमा डेपुटी गभर्नर शिवाकोटीले वोमी लघुवित्तलाई सफलताको शुभकामना समेत दिनुभयो ।

कार्यक्रममा दुबै लघुवित्त वित्तीय संस्थाका सञ्चालक तथा कर्मचारीहरूको उपस्थिति थियो । कार्यक्रममा वोमी लघुवित्त वित्तीय संस्थाका अध्यक्ष विन्ध्या प्रधान श्रेष्ठ, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत प्रमेश आचार्य लगायतले आ-आफ्नो मन्तव्य राख्नुभएको थियो ।

प्रमुख कार्यकारी अधिकृतहरूसँग अन्तरक्रिया

नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभागले २०७६ पुस ६ गते काठमाडौंमा 'क', 'ख' र 'ग' वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृतहरूसँग 'एकीकृत निर्देशन-२०७६' मा भएको संशोधन/परिमार्जनका सम्बन्धमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम आयोजना गऱ्यो ।

कार्यक्रममा डेपुटी गभर्नर चिन्तामणि शिवाकोटीले बैंकिङ क्षेत्रका समसामयिक विषयवस्तुबारे प्रकाश पार्दै सहुलियतपूर्ण कर्जा प्रवाह, मर्जर/एक्विजिसन, सूचना प्रविधिको सुरक्षा, वित्तीय जानकारी, गो-एएमएल प्रणाली लगायतका विषयमा राष्ट्र बैंकले दिएका निर्देशनको पालना गर्न बैंक तथा वित्तीय संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृतहरूलाई आग्रह गर्नुभयो ।

सो अवसरमा नियमन विभागका निर्देशक किरण पण्डितले बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई जारी गरिएको 'एकीकृत निर्देशन-२०७६' मा भएका नीतिगत व्यवस्थाका सम्बन्धमा कार्यपत्र प्रस्तुत गर्दै निर्देशनमा भएका संशोधन/परिमार्जनको औचित्यबारे प्रकाश पार्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा विभागका कार्यकारी निर्देशक देवकुमार ढकालले बैंक तथा वित्तीय संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृतहरूले राखेका जिज्ञासाको जवाफ दिनुभयो । सो अवसरमा विभागका का.मु. निर्देशक वीरेन्द्रदत्त अवस्थीले अन्तरक्रिया कार्यक्रमको औचित्यबारे प्रकाश पार्दै स्वागत मन्तव्य राख्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा इजाजतपत्रप्राप्त 'क', 'ख' र 'ग' वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृतहरू, बैंक सुपरिवेक्षण विभाग, विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभाग, वित्त कम्पनी सुपरिवेक्षण विभाग, विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभाग र लघुवित्त प्रवर्द्धन तथा सुपरिवेक्षण विभागका कार्यकारी निर्देशकहरू तथा नियमन विभागका अधिकृतहरू गरी करिब ८५ जनाको सहभागिता थियो । विभागका उप-निर्देशक सुधा श्रेष्ठले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

तरलता व्यवस्थापन र सरकारी ऋणपत्र सम्बन्धी अन्तरक्रिया

नेपाल राष्ट्र बैंक, राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभागले २०७६ पुस ८ गते काठमाडौंमा 'तरलता व्यवस्थापन तथा सरकारी ऋणपत्रको उपादेयता' विषयक एक दिने अन्तरक्रिया कार्यक्रम आयोजना गऱ्यो ।

विभागका कार्यकारी निर्देशक नीलम तिम्सिनाको प्रमुख आतिथ्यतामा आयोजित कार्यक्रममा २७ वटा वाणिज्य बैंक र तीन वटा विकास बैंकको ट्रेजरी विभागमा कार्यरत कर्मचारीहरूको सहभागिता थियो । कार्यक्रममा विभागका सहायक निर्देशक डा. टापप्रसाद कोइरालाले 'तरलता व्यवस्थापन तथा सरकारी ऋणपत्रको उपादेयता' विषयमा वार्ता प्रस्तुत गर्नुभयो । सो क्रममा उहाँले बैंकिङ क्षेत्रमा तरलताको अवस्था, ऐतिहासिक प्रवृत्ति, तरलता व्यवस्थापनका लागि केन्द्रीय बैंकबाट भएका प्रयास र सरकारी ऋणपत्रको भूमिकाको बारेमा प्रस्तुति दिनुभयो ।

कार्यक्रममा सहभागीहरूद्वारा तरलता प्रक्षेपण संयन्त्र, ब्याजदर करिडोर, सरकारी ऋणपत्रको निष्काशन तालिका र दोस्रो बजार कारोबार लगायतका विषयमा जिज्ञासा र सुझाव राखिएको थियो । विभागका कार्यकारी निर्देशक तिम्सिनाले जिज्ञासाको जवाफ दिनुभयो । साथै उहाँले बैंकिङ क्षेत्रमा रहेको तरलताको आधारमा विभागले खुला बजार कारोबार सञ्चालन गर्दै आएको उल्लेख गर्दै ब्याजदर करिडोरलाई राष्ट्र बैंकको अल्पकालीन ब्याजदरको उतारचढाव न्यूनीकरण गर्ने र तरलता व्यवस्थापन गर्ने महत्वपूर्ण नीतिगत औजारको रूपमा प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गर्दै लैजाने जानकारी दिनुभयो ।

कार्यक्रममा विभागका निर्देशक सुष्मा रेग्मी रिजालले कार्यक्रमको उपादेयतामाथि चर्चा गर्दै सहभागीहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्नुभएको थियो । विभागका सहायक निर्देशक रमेश पौडेलले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

अनुसन्धान विभागको रिसर्च मिट

नेपाल राष्ट्र बैंक, अनुसन्धान विभागले आ.व.२०७६/७७ को चौंथो 'रिसर्च मिट' २०७६ पुस २५ गते आयोजना गर्‍यो । अनुसन्धान विभागका कार्यकारी निर्देशक डा. गुणाकर भट्टको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रममा उक्त विभागका कर्मचारीहरूको सहभागिता थियो ।

उक्त कार्यक्रममा स्रोत व्यक्तिको रूपमा नेपाल चेम्बर अफ कमर्शका उपाध्यक्ष कमलेशकुमार अग्रवाल र नेपाल सरकारका पूर्व सहसचिव एवम् व्यापार विज्ञ रविशंकर सैंजुलाई आमन्त्रण गरिएको थियो । पहिलो सत्रमा उपाध्यक्ष अग्रवालले 'Nepalese Economy: A Perspective' विषयमा आफ्नो वार्ता प्रस्तुत गर्नुभयो । सो अवसरमा उहाँले नेपालको वैदेशिक व्यापारको स्थिति, व्यापार घाटा न्यूनीकरणको उपाय, निर्यात वृद्धिको स्थायित्व, निर्माण सामग्रीको आयातमा आएको ह्रास र यसले अर्थतन्त्रमा पार्ने प्रभाव लगायतका विषयमा चर्चा गर्नुभयो ।

दोस्रो सत्रमा पूर्व सहसचिव सैंजुले नेपालको वैदेशिक व्यापार र तुलनात्मक लाभ भएका वस्तु/सेवाको विषयमा चर्चा गर्नुभयो । साथै, उहाँले कृषि व्यावसायिकरणका आयाम, कृषि र उद्योगलाई जोड्ने उपाय, व्यापार सहजिकरणका उपाय, नेपाललाई भारतीय बन्दरगाहमा पर्ने समस्या लगायतका विषयमा प्रकाश पार्नुभएको थियो । अनुसन्धान विभागका निर्देशक डा. रामशरण खरेलले उक्त कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

लालबन्दीमा सफा नोट नीति सम्बन्धी अन्तरक्रिया

नेपाल राष्ट्र बैंक, जनकपुर कार्यालयले २०७६ पुस १५ गते सर्लाहीको लालवन्दीमा 'नोटकोष सञ्चालन, सफा नोट नीति, नोट सर्टिङ, शङ्कास्पद नोट पहिचान तथा नियन्त्रणका लागि चाल्नुपर्ने कदमहरू' विषयक कार्यक्रम आयोजना गर्‍यो ।

जनकपुर कार्यालयका निर्देशक हिमप्रसाद न्यौपानेको सभापतित्वमा आयोजित कार्यक्रममा कार्यालय अन्तर्गत नोटकोष रहेका ६ वटा बैंकका प्रतिनिधि र अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाका प्रतिनिधिहरूसहित ७८ जनाको सहभागिता थियो ।

कार्यक्रममा मुद्रा व्यवस्थापन विभागका का.मु. उप-निर्देशक बबी के.सी.ले नोटकोष सञ्चालन, सफा नोट नीति, नोट सर्टिङ, बिषयमा कार्यपत्र प्रस्तुत गर्दै नोटकोषको आवश्यकता, यसको सञ्चालन विधि, नोटकोषका समस्या र बैंकले सफा नोट नीतिको कार्यान्वयनको कानूनी व्यवस्थाका सम्बन्धमा जानकारी दिनुभयो । सो अवसरमा विभागका सहायक निर्देशक मणिराज श्रेष्ठले शङ्कास्पद नोट पहिचान तथा नियन्त्रणको लागि चाल्नुपर्ने कदमबारे वार्ता प्रस्तुत गर्दै नोटमा रहेका सुरक्षण विशेषता, शङ्कास्पद नोट पहिचान विधिको विषयमा वार्ता प्रस्तुत गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा जनकपुर कार्यालयका निर्देशक न्यौपानेले राष्ट्र बैंकले अवलम्बन गरेको सफा नोट नीतिको कार्यान्वयन र बैंक तथा वित्तीय संस्थाका प्रतिनिधिबीच कार्यस्थलमा रहेका कतिपय व्यावहारिक अस्पष्टता हटाउने सन्दर्भमा उक्त कार्यक्रम फलदायी रहेको विचार व्यक्त गर्नुभयो ।

निर्देशक न्यौपाने, मुद्रा व्यवस्थापन विभागका का.मु. उप-निर्देशक के.सी. र सहायक निर्देशक श्रेष्ठले संयुक्त रूपमा सहभागीद्वारा राखिएका जिज्ञासाको जवाफ दिनुभएको थियो । जनकपुर कार्यालयका प्रधान सहायक गोपालबहादुर बुढाथोकीले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

सिद्धार्थनगर र लहानमा अनुशिक्षण कार्यक्रम

नेपाल राष्ट्र बैंक, सिद्धार्थनगर कार्यालयले २०७६ मंसिर २२ गते सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण तथा आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी नियन्त्रण सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम तथा FIU IT Software System (goAML) को कार्यान्वयनका लागि सूचक संस्थाहरूको भूमिका विषयक एक दिने अनुशिक्षण कार्यक्रम आयोजना गऱ्यो ।

सिद्धार्थनगर कार्यालयका निर्देशक राजेन्द्र भट्टराईको अध्यक्षतामा आयोजित कार्यक्रममा वित्तीय जानकारी इकाईका उप-निर्देशक स्वरूप श्रेष्ठले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण तथा आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तीय नियन्त्रणका लागि सूचक संस्थाहरूको दायित्व सम्बन्धमा वार्ता प्रस्तुत गर्नुभयो । सो क्रममा उहाँले अवैध सम्पत्तिलाई वैध बनाउन गरिने प्रयासबारे जानकारी दिँदै सोसँग सम्बन्धित ऐन/नियम, नीतिगत व्यवस्था र बैंक तथा वित्तीय संस्थाका कर्मचारीले अपनाउनुपर्ने सावधानीबारे चर्चा गर्नुभयो । साथै, उहाँले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण र आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी नियन्त्रणका लागि सूचक संस्थाहरूले वित्तीय जानकारी इकाईमा रिपोर्टिङ गर्नुपर्ने व्यवस्थाबारे जानकारी दिनुभएको थियो ।

सो अवसरमा वित्तीय जानकारी इकाईका सहायक निर्देशक रमेशकुमार कटुवालले FIU IT Software System (goAML) को प्रयोग गर्ने प्रक्रियाका बारेमा प्रशिक्षण दिनुभएको थियो । कार्यक्रममा सिद्धार्थनगर कार्यालयका निर्देशक राजेन्द्र भट्टराईले सम्पत्ति शुद्धीकरण र आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी नियन्त्रण कार्यमा सरोकारवाला निकायहरूबीच समन्वय हुनुपर्ने आवश्यकतामा जोड दिनुभयो ।

कार्यक्रममा प्रदेश नं. ५, आर्थिक मामिला मन्त्रालय, मालपोत कार्यालय, आन्तरिक राजस्व कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, कोष तथा लेखा नियन्त्रकको कार्यालय, बैंक तथा वित्तीय संस्था, स्टक ब्रोकर, मनिचेञ्जरका प्रतिनिधिसँगै राष्ट्र बैंकका कर्मचारीहरूको सहभागिता थियो ।

सिद्धार्थनगर कार्यालयका उप-निर्देशक प्रकाश राईले कार्यक्रमको उद्देश्य र महत्वबारे प्रकाश पार्दै स्वागत मन्तव्य राख्नुभयो भने सहायक निर्देशक रमेशकुमार न्यौपानेले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

यसैगरी, नेपाल राष्ट्र बैंक, जनकपुर कार्यालयले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी नियन्त्रण र FIU IT Software (goAML) कार्यान्वयनका सम्बन्धमा २०७६ पुस ४ गते सिरहाको लहानमा अनुशिक्षण कार्यक्रम आयोजना गऱ्यो ।

कार्यक्रममा जनकपुर कार्यालयका का.मु.उप-निर्देशक डा. रमेशप्रसाद चौलागाईंले स्वागत मन्तव्य राख्दै कार्यक्रमको औचित्य र महत्वमाथि प्रकाश पार्नुभयो । सो अवसरमा वित्तीय जानकारी इकाईका निर्देशक रामु पौडेलले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण, आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी नियन्त्रण तथा FIU IT Software (goAML) र वित्तीय जानकारी इकाईका सहायक निर्देशक दिलबहादुर आङ्देम्वेले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण र आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी नियन्त्रण सम्बन्धमा नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको निर्देशन सम्बन्धी

कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा इलाका प्रहरी कार्यालय, लहानका प्रहरी नायव उपरीक्षक शरतकुमार थापा क्षेत्री, आन्तरिक राजस्व कार्यालय, यातायात व्यवस्था कार्यालय, जिल्ला बचत तथा ऋण सहकारी संघ, मालपोत कार्यालय, प्रदेश सरकार, आन्तरिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय, सिरहास्थित बैंक तथा वित्तीय संस्थाका प्रतिनिधिसहित करिब ८२ जनाको सहभागिता थियो ।

निर्देशक पौडेलले अन्तरक्रियामा उठेका जिज्ञासाको जवाफ दिनुभएको थियो । जनकपुरका का.मु.सहायक निर्देशक गंगेशकुमार झाले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

नेपालगञ्जमा वार्षिक कार्ययोजना र बजेट गोष्ठी

नेपाल राष्ट्र बैंक, संस्थागत योजना विभागले २०७६ पुस २१ गते नेपालगञ्जमा 'वार्षिक कार्ययोजना र बजेट कार्यान्वयन' विषयक एक दिने अन्तरक्रिया कार्यक्रम आयोजना गर्‍यो ।

विभागका निमित्त कार्यकारी निर्देशक लक्ष्मीप्रसाद प्रसाईंको प्रमुख आतिथ्य र नेपालगञ्ज कार्यालयका निर्देशक मुक्तिनाथ सापकोटाको आतिथ्यतामा उक्त गोष्ठी सञ्चालन भएको हो । कार्यक्रममा विभागका निमित्त कार्यकारी निर्देशक प्रसाईंले वार्षिक कार्ययोजना र बजेटको नीतिगत व्यवस्थाका सम्बन्धमा वार्ता प्रस्तुत गर्नुभयो ।

सो अवसरमा विभागका उप-निर्देशक प्रल्हाद गिरीले स्वागत मन्तव्य राख्दै गोष्ठीको उद्देश्यमाथि प्रकाश पार्नुभयो । साथै, उहाँले नेपाल राष्ट्र बैंकको वार्षिक कार्ययोजना तर्जुमा, कार्यान्वयनको वर्तमान अवस्था, विद्यमान समस्या र समाधानका उपाय सम्बन्धी वार्ता समेत प्रस्तुत गर्नुभयो ।

यसैगरी, विभागका उप-निर्देशक रविन्द्र महर्जनले बैंकको बजेट कार्यान्वयनको वर्तमान अवस्था, विद्यमान समस्या र समाधानका उपायका विषयमा वार्ता प्रस्तुत गर्नुभयो । कार्यक्रममा विभिन्न विभाग/कार्यालयको कार्ययोजना र बजेट कार्यान्वयनमा देखिएका चुनौतीमाथि छलफल भएको थियो । सो अवसरमा सम्पूर्ण विभाग, कार्यालय, महाशाखा र इकाईका ३१ कर्मचारीको सहभागिता थियो । संस्थागत योजना विभागका सहायक कृष्मा डंगोलले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

लेखा निर्देशिका सम्बन्धी अनुशिक्षण

नेपाल राष्ट्र बैंक, वित्त व्यवस्थापन विभागले २०७६ पुस १८ र १९ गते नेपालगञ्ज कार्यालयमा 'नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन मान (NFRSs) र लेखा निर्देशिका' विषयक अनुशिक्षण कार्यक्रम आयोजना गर्‍यो ।

वित्त व्यवस्थापन विभागका कार्यकारी निर्देशक प्रदीपराज पौड्यालको सभापतित्वमा उक्त कार्यक्रम सम्पन्न भएको हो । कार्यक्रममा कार्यकारी निर्देशक पौड्यालले नेपालमा आ.व. २०७५/७६ देखि NFRSs लागू भइसकेकोले संस्थाका सबै कर्मचारीहरूमा यसको सैद्धान्तिक ज्ञान हुनुपर्ने आवश्यकता औंल्याउनुभयो ।

कार्यक्रममा विभागका निर्देशक चेतप्रसाद उप्रेतीले लेखा निर्देशिका भाग-१ र भाग-२ का सम्बन्धमा वार्ता प्रस्तुत गर्नुभयो । सो अवसरमा वित्त व्यवस्थापन विभागका उप-निर्देशक डम्बर सुवेदीले भुक्तानी प्रक्रिया, नेपालगञ्ज कार्यालयका उप-निर्देशक माधवप्रसाद पोखरेलले लेखा निर्देशिका भाग-३, वित्त व्यवस्थापन विभागका सहायक निर्देशक रमेश अर्यालले नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन मान (NFRSs) र कर सम्बन्धी व्यवस्था तथा सहायक निर्देशक अनिता अधिकारीले लेखा निर्देशिका भाग-४ सम्बन्धमा वार्ता प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा नेपालगञ्ज कार्यालयका निर्देशक मुक्तिनाथ सापकोटाले कर्मचारीलाई बैंकले अवलम्बन गरेको लेखा पद्धतिको सैद्धान्तिक ज्ञान प्रदान गर्ने सन्दर्भमा उक्त कार्यक्रम फलदायी रहेको विचार व्यक्त गर्नुभयो ।

उक्त कार्यक्रममा नेपालगञ्ज कार्यालयका २५ जना कर्मचारीहरूको सहभागिता थियो । वित्त व्यवस्थापन विभागका उप-निर्देशक मिलादेवी बाराहीले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

गभर्नरको कार्यालयद्वारा ज्ञान आदानप्रदान कार्यक्रम आयोजना

नेपाल राष्ट्र बैंक, गभर्नरको कार्यालयले २०७६ पुस २१ गते ज्ञान आदानप्रदान कार्यक्रम आयोजना गऱ्यो ।

आ.व. २०७६/७७ को निम्ति स्वीकृत वार्षिक कार्ययोजना अन्तर्गत गभर्नरको कार्यालयले तेस्रो पटक उक्त कार्यक्रम आयोजना गरेको हो । कार्यक्रममा अनुसन्धान विभागका कार्यकारी निर्देशक डा. गुणाकर भट्टले 'Monetary Policy: Major Initiatives in Five Years' शीर्षकमा वार्ता प्रस्तुत गर्नुभयो ।

सो अवसरमा कार्यकारी निर्देशक भट्टले पछिल्लो पाँच आर्थिक वर्षमा मौद्रिक नीतिले अघि सारेका नीतिगत व्यवस्था, लक्ष्य र त्यसका उपलब्धिको बारेमा चर्चा गर्नुभयो । साथै, उहाँले नेपालमा मौद्रिक नीतिको तर्जुमा, संरचना, कार्यान्वयन प्रक्रिया लगायतका विषयमा जानकारी दिनुभयो । उहाँले सहभागीहरूद्वारा राखिएका जिज्ञासाको जवाफ समेत दिनुभएको थियो ।

कार्यक्रममा नेपाल राष्ट्र बैंकका विभिन्न विभाग/कार्यालयका प्रतिनिधिको सहभागिता थियो । कार्यक्रमका सभापति एवम् गभर्नरको कार्यालयका कार्यकारी निर्देशक डा. नेफिल मातङ्गि मास्केले उपस्थित सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दै कार्यक्रम समापन गर्नुभयो । कार्यालयका उप-निर्देशक सुशिल ज्ञवालीले उक्त कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

धनकुटामा आर्थिक तथ्याङ्क सम्बन्धी गोष्ठी

नेपाल राष्ट्र बैंक विराटनगर कार्यालयले २०७६ मंसिर २३ गते धनकुटामा 'आर्थिक तथ्याङ्कको महत्व, उपादेयता तथा तथ्याङ्क संकलनका समस्याहरू' विषयक एक दिने गोष्ठी आयोजना गऱ्यो । विराटनगर कार्यालयका निर्देशक रोशनकुमार सिग्देलको सभापतित्वमा आयोजित गोष्ठीमा उप-निर्देशक ईश्वरकुमार कटुवालले तथ्याङ्क संकलनका विषयमा वार्ता प्रस्तुत गर्नुभयो । सो क्रममा उहाँले अर्थतन्त्रका विविध क्षेत्रको विश्लेषण, मौद्रिक नीतिको तर्जुमा र आर्थिक तथा वित्तीय विषयमा सरकारलाई सुझाव दिने सन्दर्भमा विश्वसनीय

र भरपर्दो तथ्याङ्क आवश्यक पर्ने उल्लेख गर्दै आर्थिक तथा वित्तीय तथ्याङ्कको महत्व, उपादेयता र तथ्याङ्क संकलनको व्यावहारिक समस्याका विषयमा प्रकाश पार्नुभयो ।

कार्यक्रममा धनकुटा बहुमुखी क्याम्पसका सहायक क्याम्पस प्रमुख किरण घिमिरेले मुलुकको संरचनासँग अनुकूल हुनेगरी प्रदेश स्तरमा तथ्याङ्क संकलन गर्दा उपयुक्त हुने सुझाव दिनुभयो । निर्देशक सिग्देलले सहभागीबाट प्रस्तुत जिज्ञासाको जवाफ दिनुभएको थियो । कार्यक्रममा धनकुटा बजार र हिलेस्थित बैंक तथा वित्तीय संस्थाका शाखा प्रमुख, सरकारी कार्यालय, बीमा कम्पनी, उद्योग वाणिज्य संघ, होटल एसोसिएसनका प्रतिनिधि, व्यवसायी, मूल्य संकलक, स्थानीय शिक्षक र सञ्चारकर्मी लगायतको सहभागिता थियो ।

कार्यक्रममा विराटनगर कार्यालयका सहायक निर्देशक सुनिल कोइरालाले स्वागत मन्तव्य राख्नुभयो भने सहायक रगेन्द्र सुब्बाले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

गोरखामा तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी गोष्ठी

नेपाल राष्ट्र बैंक, पोखरा कार्यालयले आर्थिक तथ्याङ्क संकलन, यसको महत्व, उपादेयता र समस्यामा केन्द्रित रहेर २०७६ पुस ४ गते गोरखामा एक दिने गोष्ठी आयोजना गऱ्यो । नेपाल राष्ट्र बैंक, पोखरा कार्यालयका निर्देशक डा. डिल्लीराम पोखेलको अध्यक्षतामा आयोजित गोष्ठीमा गोरखास्थित विभिन्न सरकारी निकाय, स्थानीय निकाय, गोरखा उद्योग वाणिज्य संघ, स्थानीय क्याम्पस र बैंक तथा वित्तीय संस्थाका प्रतिनिधिसहित करिब ८० जनाको सहभागिता थियो ।

सो अवसरमा पोखरा कार्यालयका निर्देशक डा. डिल्लीराम पोखेलले तथ्याङ्कको महत्व, उपयोगिता र चुनौतीका विषयमा कार्यपत्र प्रस्तुत गर्दै राष्ट्र बैंकले कृषि, पशुपालन, उद्योग, व्यापार, सेवा, वित्तीय बजारको विकास, मुद्रा प्रदाय, मूल्य स्थिरता, कर्जा विस्तार, विप्रेषण लगायतका विषयमा तथ्याङ्क संकलन गरी नियमित रूपमा सोको प्रतिवेदन प्रकाशन गर्दै आएको जानकारी दिनुभयो ।

कार्यक्रममा गोरखा नगरपालिका वडा नं. ६ का वडा अध्यक्ष नारायणप्रसाद अर्यालले सरोकारवाला निकायबाट आर्थिक गतिविधिसँग सम्बन्धित तथ्याङ्कहरू नियमित रूपमा उपलब्ध गराइनुपर्ने आवश्यकतामा जोड दिनुभयो । सहभागीले राखेका जिज्ञासाको जवाफ दिँदै निर्देशक पोखेलले विगतमा झैं तथ्याङ्क उपलब्ध गराउन र आगामी दिनमा समेत तथ्याङ्क व्यवस्थापनमा आवश्यक समन्वय गरी अघि बढ्न सरोकारवालाहरूसँग अनुरोध गर्नुभएको थियो ।

पोखरा कार्यालयका सहायक निर्देशक टीकाराम आचार्यले गोष्ठी सञ्चालनको औचित्य र उपादेयतामाथि प्रकाश पार्दै स्वागत मन्तव्य राख्नुभयो भने प्रधान सहायक दलबहादुर थापाले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

बढुवा

नेपाल राष्ट्र बैंक, जनशक्ति व्यवस्थापन विभागले विभिन्न विभागमा कार्यरत नौ जना उप-निर्देशकहरूलाई निर्देशक (अधिकृत प्रथम) पदमा बढुवा गरेको छ ।

विभागद्वारा २०७६ पुस २२ गते जारी सूचना अनुसार, नेपाल राष्ट्र बैंक, कर्मचारी सेवा विनियमावली, २०६८ को विनियम ५२ बमोजिम उहाँहरूको बढुवा भएको हो । यसरी बढुवा हुनेमा सामान्य सेवा विभागका डिलाराम सुवेदी, विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभागका केशबबहादुर के.सी., लघुवित्त प्रवर्द्धन तथा सुपरिवेक्षण विभागका शैलेन्द्र रेग्मी, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभागका वीरेन्द्रदत्त अवस्थी, सामान्य सेवा विभागका देवेन्द्र गौतम, अनुसन्धान विभागका ईश्वरीप्रसाद भट्टराई, वित्त व्यवस्थापन विभागका राजनदेव भट्टराई, संस्थागत योजना विभागका लक्ष्मीप्रसाद प्रसाईं र विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभागका रमेश आचार्य हुनुहुन्छ ।

यसैगरी, विभागले सोही दिन सहायक निर्देशक पदमा कार्यरत २७ जनालाई उप-निर्देशक (अधिकृत द्वितीय) पदमा बढुवा गरेको छ। बढुवा हुनेमा विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभागका सुशिल विजुक्छे, सिद्धार्थनगर कार्यालयका गुलाव धवल, अनुसन्धान विभागका डा. सञ्जयप्रसाद मिश्र, विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभागका माधवप्रसाद अधिकारी, नेपालगञ्ज कार्यालयका रामचन्द्र भट्टराई, राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभागका विष्णुकुमार विश्वकर्मा, विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभागका नवराज तिवारी, संस्थागत योजना विभागका डा. महेशकुमार चौलागाईं, भुक्तानी प्रणाली विभागका डा. किर्तिविक्रम दाहाल र अनुसन्धान विभागका डा. गणेशप्रसाद गौतम हुनुहुन्छ ।

यसैगरी, विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभागका श्यामप्रसाद ढकाल र राजेशकुमार उदाश, लघुवित्त प्रवर्द्धन तथा सुपरिवेक्षण विभागका यामलाल सुवेदी, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभागका डण्डप्रसाद खरेल, वित्त कम्पनी सुपरिवेक्षण विभागका मनोज गुरुङ, विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभागका ढुण्डीराज मिश्र, विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभागका अशोककुमार राई, गभर्नरको कार्यालयका मनोजकुमार के.सी. उप-निर्देशक पदमा बढुवा हुनुभएको छ ।

साथै, लघुवित्त प्रवर्द्धन तथा सुपरिवेक्षण विभागका विष्णुप्रसाद गुरागाईं र मधुसुधन दवाडी, विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभागका सुमनकुमार नेपाल, वित्त कम्पनी सुपरिवेक्षण विभागका कमलबहादुर तामाङ, वित्तीय जानकारी इकाईका दिर्घबहादुर थापा, लघुवित्त प्रवर्द्धन तथा सुपरिवेक्षण विभागका जयनारायण प्रधान, अनुसन्धान विभागका बाबुराम कोइराला, जनकपुर कार्यालयका रामविलास महतो र वित्तीय जानकारी इकाईका रमेशकुमार कटुवाल उप-निर्देशक पदमा बढुवा हुनुभएको जनशक्ति व्यवस्थापन विभागद्वारा जारी सूचनामा जनाइएको छ ।

विभागले पुस २३ गते विभिन्न विभाग/कार्यालयका २१ जना कर्मचारीलाई प्रधान सहायक (सहायक प्रथम) पदमा बढुवा गरेको छ। यसरी बढुवा हुनेमा अनुसन्धान विभागका गीता खतिवडा, गभर्नरको कार्यालयका लालकुमार सुवेदी, मुद्रा व्यवस्थापन विभागका हरि गौतम, वीरगञ्ज कार्यालयका उपेन्द्र चौधरी, बैंकिङ कार्यालयका वेदनिधि सापकोटा र विश्वनाथ अधिकारी, विराटनगर कार्यालयका प्रदिप घिमिरे, वित्त व्यवस्थापन विभागका रामहरि घिमिरे, नेपालगञ्ज कार्यालयका आस्था सुवेदी, धनगढी कार्यालयका पार्वती भट्ट र रामदास राना हुनुहुन्छ ।

यसैगरी, बैंकिङ कार्यालयका रमेश ढकाल, धनगढी कार्यालयका निरज पाण्डेय, नेपालगञ्ज कार्यालयका डिल्लीराज आचार्य, जनकपुर कार्यालयका सियाराम यादव, पोखरा कार्यालयका देवेन्द्र सुवेदी, मुद्रा व्यवस्थापन विभाग (टक्सार महाशाखा)का राजकुमार लामा, विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभागका सीता चौलागाईं, पोखरा कार्यालयका ध्रुवप्रसाद पोखरेल, यामबहादुर रानाभाट र सुनिल भुजेल प्रधान सहायक पदमा बढुवा हुनुभएको छ ।

विभागले सोही दिन चार जना कर्मचारीलाई सहायक (सहायक द्वितीय) पदमा बढुवा गरेको छ । यसरी बढुवा हुनेमा बैंकिङ कार्यालयका महेश्वरी कँडेल (सिलवाल), नेपालगञ्ज कार्यालयका रामफेरन तमोली, मुद्रा व्यवस्थापन विभागका यादव थापा र वित्त व्यवस्थापन विभागका रुकुमाया सुनुवार (गुरुङ) हुनुहुन्छ ।

यसैगरी, जनशक्ति व्यवस्थापन विभागले २०७६ पुस २५ गते विभिन्न विभाग/कार्यालयमा कार्यरत १३ जना उप-प्रधान चालकलाई प्रधान चालक पदमा बढुवा गरेको छ । विभागद्वारा जारी सूचना अनुसार, नेपालगञ्ज कार्यालयका सुवराती पठान, विराटनगर कार्यालयका तेजप्रसाद कडरिया र शत्रुघ्नसिंह दनुवार, सामान्य सेवा विभागका सुन्दरसिंह विष्ट, बसन्त विष्ट, रामभक्त महर्जन, चन्द्रबहादुर चन्द, ज्ञानबहादुर तामाङ, गणेश श्रेष्ठ र प्रेमबहादुर बुढाथोकी, नेपालगञ्ज कार्यालयका ज्ञानबहादुर बस्नेत, सिद्धार्थनगर कार्यालयका पूर्णबहादुर तामाङ र धनगढी कार्यालयका निरञ्जनकुमार गौतम हुनुहुन्छ। यसैगरी, मुद्रा व्यवस्थापन विभागका मेकानिक्स कृष्णबहादुर गिरी र सामान्य सेवा विभागका नायब सञ्चार चालक पार्वती तामाङ (श्रेष्ठ) सञ्चार चालकमा बढुवा हुनुभएको जानकारी विभागले दिएको छ ।

नेपाल राष्ट्र बैंक समाचार उहाँहरूलाई हार्दिक बधाई ज्ञापन गर्दछ ।

सञ्चालक रेग्मी दुबईमा

नेपाल राष्ट्र बैंकका सञ्चालक रामजी रेग्मी International Monetary Fund (IMF) द्वारा २०२० जनवरी २१-२३ मा युएईको दुबईमा आयोजित Central Bank Governance 2020-Forum on Central Bank Autonomy, Financial Risk Management, Board Oversight and Technology Innovation विषयक कार्यक्रममा सहभागी हुनुभयो । वित्त व्यवस्थापन विभागका कार्यकारी निर्देशक प्रदीपराज पौड्याल समेत उक्त कार्यक्रममा सहभागी हुनुहुन्थ्यो ।

वैदेशिक तालिम/सेमिनार

आन्तरिक लेखापरीक्षण विभागका कार्यकारी निर्देशक भुवन कडेल Reserve Bank of India (RBI) ले २०१९ डिसेम्बर २६-२७ मा भारतको मुम्बईमा आयोजना गरेको Risk Based Internal Audit विषयक कार्यक्रममा सहभागी हुनुभयो । सोही विभागका उप-निर्देशक अस्मिता गोर्खाली र सहायक निर्देशक जगदिश कुमार समेत उक्त कार्यक्रममा सहभागी हुनुहुन्थ्यो ।

अनुसन्धान विभागका निर्देशक डा. रामशरण खरेल IMF SARTTAC द्वारा २०२० जनवरी १३-१७ मा भारतको नयाँदिल्लीमा आयोजित Macroeconometric Forecasting and Analysis विषयक कार्यक्रममा सहभागी हुनुभयो। सोही विभागका सहायक निर्देशकहरू बाबुराम कोइराला, रामप्रसाद न्यौपाने र अनिल लामा समेत उक्त कार्यक्रममा सहभागी हुनुहुन्थ्यो ।

विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभागका सहायक निर्देशक विष्णुप्रसाद फयाल IMF-STI द्वारा २०२० जनवरी १३-१७ मा सिंगापुरमा आयोजित Bank Restructuring and Resolution विषयक कार्यक्रममा सहभागी हुनुभयो ।

अनुसन्धान विभागका सहायक निर्देशक विपिनकुमार महतो The International Banking and Finance Institute (IBFI) द्वारा २०२० जनवरी १३-१७ मा फ्रान्सको पेरिसमा आयोजित Introduction of DSGE Models Level 1 विषयक कार्यक्रममा सहभागी हुनुभयो ।

अनिवार्य अवकाश

वित्त कम्पनी सुपरीवेक्षण विभागका कार्यकारी निर्देशक सुनिल उदाश र विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभागका कार्यकारी निर्देशक सरिता भट्ट अधिकारीले २०७६ पुस २१ देखि बैंक सेवाबाट अनिवार्य अवकाश पाउनुभएको छ ।

यसैगरी, बैंकर्स प्रशिक्षण केन्द्रका निर्देशक पोमनाथ गौतम, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभागका निर्देशक नरेन्द्रसिंह विष्ट, गभर्नर कार्यालयका उप-निर्देशक प्रदीप भट्टराई, सामान्य सेवा विभागका उप-निर्देशक मनोहर बस्नेत, बैंकिङ कार्यालयका उप-निर्देशक पूर्णबहादुर महर्जन, राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभागका उप-निर्देशक पुष्करप्रसाद रिजाल, लघुवित्त प्रवर्द्धन तथा सुपरिवेक्षण विभागका उप-निर्देशक नारदकुमार पिया र जनशक्ति व्यवस्थापन विभागका उप-निर्देशक मोहनप्रसाद सापकोटाले समेत सोही दिन अवकाश पाउनुभएको छ ।

यसैगरी, बैंकिङ कार्यालयका सहायक निर्देशक बसन्ती श्रेष्ठ र विराटनगर कार्यालयका सहायक निर्देशक दिवाकरप्रसाद अधिकारी, जनकपुर कार्यालयका प्रधान सहायक शिवशंकर झा, नेपालगञ्ज कार्यालयका उप-प्रधान चालक कर्णबहादुर नेपाल, मुद्रा व्यवस्थापन विभागका मेकानिक्स विजयकुमार न्यौपाने र जनकपुर कार्यालयका कार्यालय सहयोगी (प्रथम) रिताकुमारी मेस्तरले पनि अवकाश पाउनुभएको जनशक्ति व्यवस्थापन विभागले जनाएको छ ।

पाल्पामा सरकारी ऋणपत्रसम्बन्धी अन्तरक्रिया

नेपाल राष्ट्र बैंक, सिद्धार्थनगर कार्यालयले २०७६ पुस १२ गते पाल्पाको तानसेनमा 'सरकारी ऋणपत्र सम्बन्धी सचेतना' विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम आयोजना गऱ्यो ।

नेपाल राष्ट्र बैंक, राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभागका कार्यकारी निर्देशक नीलम तिम्सिनाको प्रमुख आतिथ्य र सिद्धार्थनगर कार्यालयका निर्देशक राजेन्द्र भट्टराईको अध्यक्षतामा उक्त कार्यक्रम सम्पन्न भएको हो ।

कार्यक्रममा पाल्पास्थित बैंक तथा वित्तीय संस्थाका शाखा प्रबन्धक, उद्योगी/व्यवसायी, शिक्षाकर्मी, राष्ट्र बैंकका कर्मचारी लगायतको सहभागिता थियो । सो अवसरमा कार्यकारी निर्देशक तिम्सिना र विभागका निर्देशक सुष्मा रेग्मी रिजालले राष्ट्र ऋणको नीतिगत र व्यावहारिक अभ्याससम्बन्धी कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नुभयो । कार्यकारी निर्देशक तिम्सिनाले आन्तरिक ऋण र सरकारी ऋणपत्रको विद्यमान अवस्था तथा निर्देशक रेग्मीले सरकारी ऋणपत्रको कारोबार प्रक्रिया र सोको प्राथमिक तथा दोस्रो बजार कारोबारबारे जानकारी दिनुभयो ।

कार्यक्रममा सिद्धार्थनगर कार्यालयका उप-निर्देशक शान्तिप्रसाद पाण्डेले स्वागत मन्तव्य राख्दै कार्यक्रमको उद्देश्यमाथि प्रकाश पार्नुभएको थियो । कार्यालयका का.मु. सहायक निर्देशक देवराज ज्ञवालीले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

गभर्नर डा. नेपाल र आईएमएफ प्रतिनिधिबीच भेटघाट

नेपाल भ्रमणमा आएको अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष 'आर्टिकल फोर मिसन'को प्रतिनिधि मण्डलले २०७६ पुस २० गते गभर्नर डा. चिरंजीबि नेपालसँग भेटवार्ता गरेको छ ।

मिसन प्रमुख लाउरा जरमिलोले नेतृत्व गर्नुभएको मिसनको प्रतिनिधि मण्डल र गभर्नर डा. नेपालबीच भेटवार्ता भएको हो । उक्त भेटवार्ता आर्टिकल फोर मिसनको यस वर्षको भ्रमण एजेण्डा र नेपालको अर्थतन्त्रको वर्तमान अवस्थाका विषयमा केन्द्रित रहेर दुई पक्षीय छलफल भएको थियो ।

भेटका अवसरमा मिसन प्रमुख जरमिलोले नेपालको अर्थतन्त्र, आर्थिक वृद्धिका जोखिम र चुनौती, जोखिम न्यूनीकरणका नीतिगत प्रयास, आईएमएफले प्रदान गर्ने क्षमता विकास र वित्तीय सहयोगका प्रारूप बारे चर्चा गर्नुभयो । साथै उहाँले नेपालको चालू खाता घाटाको न्यूनीकरण, गरीवी न्यूनीकरण, विदेशी विनिमय सञ्चितीको वृद्धि, वित्तीय क्षेत्रको नियमन र सुपरिवेक्षणको सुदृढीकरणलाई आईएमएफले सकारात्मक रूपमा लिएको जानकारी गराउनुभयो ।

साथै, उहाँले अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य वृद्धि र विप्रेषणको घट्दो दरसँगै त्यसले भुक्तानी सन्तुलनमा पार्न सक्ने दवाब, न्यून निक्षेप दर र बढ्दो कर्जा प्रवाह, वित्तीय संघीयताको कार्यान्वयनसँगै सरकारी खर्चको वृद्धिमा पर्नसक्ने दवाब, निजी क्षेत्रको न्यून लगानीका कारण आउनसक्ने जोखिमका सम्बन्धमा चासो राख्नुभयो ।

भेटका क्रममा गभर्नर डा. नेपालले आर्थिक वृद्धिदर सकारात्मक दिशामा रहेको उल्लेख गर्दै उर्जा र पर्यटन क्षेत्रमा लगानी बढ्दो क्रममा रहेको जानकारी दिनुभयो। कर्जा प्रवाहको दर वृद्धि भएता पनि राष्ट्र बैंकले अवलम्बन गरेको विवेकशील नियमन पद्धतिले सम्भावित जोखिम न्यूनीकरणमा मद्दत पुग्ने धारणा उहाँले राख्नुभयो । साथै, गभर्नर डा. नेपालले चीनियाँ लगानीको वृद्धिसँगै प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानीको वृद्धिदर उत्साहजनक रहेको जानकारी गराउनुभयो ।

भेटका अवसरमा मिसन प्रमुख जरमिलोले वित्तीय क्षेत्रको जोखिम न्यूनीकरणको निम्ति मौद्रिक नीतिको संरचना, विवेकशील नियमन, सुपरिवेक्षण प्रणालीको सुदृढीकरण, केन्द्रीय बैंकको शासकीय संरचना, वित्तीय संघीयताको सुदृढीकरण, सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन, निजी क्षेत्रको लगानी लगायत संस्थागत सुशासनलाई प्रभावकारी तुल्याउनुपर्ने आवश्यकतामा जोड दिनुभएको थियो ।

भेटमा राष्ट्र बैंकको तर्फबाट डेपुटी गभर्नर चिन्तामणि शिवाकोटी, कार्यकारी निर्देशकहरू डा. नेफिल मातङ्गि मास्के, देवकुमार ढकाल, मुकुन्दकुमार क्षेत्री, डा. गुणाकर भट्ट, बमबहादुर मिश्र, का.मु.कार्यकारी निर्देशक गुरूप्रसाद पौडेल र निर्देशक गोविन्दप्रसाद नागिला लगायतका अधिकारीहरूको उपस्थिति थियो । यसैगरी, आईएमएफ मिसनका सदस्यहरू मजिद बजरवश, प्याट्रिक ब्लाग्रेभ, क्युङ-सोल मिन, जियी यो र आईएमएफस्थित राष्ट्र बैंकका प्रतिनिधि रञ्जना पण्डितको उपस्थिति थियो ।

राष्ट्र बैंकको प्रवक्तामा डा. भट्ट

अनुसन्धान विभागका कार्यकारी निर्देशक (अधिकृत विशिष्ट श्रेणी) डा. गुणाकर भट्ट २०७६ पुस १६ देखि नेपाल राष्ट्र बैंकको प्रवक्ता एवम् सूचना अधिकारी तोकिनुभएको छ । उहाँले संयुक्त राज्य अमेरिकाको वाइने स्टेट युनिभर्सिटीबाट अर्थशास्त्रमा विद्यावारिधि गर्नुभएको छ । तत्कालीन प्रवक्ता लक्ष्मीप्रपन्न निरौला २०७६ पुस ७ देखि अवकाशपूर्वको एक महिना विदामा बसेपछि प्रवक्ता पद रिक्त थियो । कार्यकारी निर्देशक भट्ट २०५७ असार १ गते सहायक अनुसन्धान अधिकृतको रूपमा नेपाल राष्ट्र बैंकमा प्रवेश गर्नुभएको थियो । प्रवक्ता भट्टको सम्पर्क ठेगाना यसप्रकार छन् :-

कार्यालय: ४४१०४५ र ४४१९८०५ र ७ (एक्सटेन्सन २००)

मोबाइल: ९८५११६४२००

निवास: ४३६४२००

इमेल: gunakarb@nrb.org.np

प्रकाशक
नेपाल राष्ट्र बैंक गभर्नरको कार्यालय, जनसम्पर्क महाशाखा
बालुवाटार, काठमाण्डौं, फोन : ४४१९८०४, Ext .: १३९/३६२
ईमेल : samachar@nrb.org.np, वेवसाईट : www.nrb.org.np

सम्पादक
सुशिल ज्ञवाली

सम्पादन सहयोगी
विष्णु दत्त पाण्डेय
लालकुमार सुवेदी
नवीना ताम्राकार

मुद्रण : अक्सफोर्ड इन्टरनेशनल पब्लिकेशन, अनामनगर, काठमाडौँ, फोन नं. ०१-५७०६११६, ५७०५९१८